

paa Landet, men hvis Forældre ere indvandrede derude fra. Jeg synes derfor, der ikke er nogen som helst Grund til at sætte Skel mellem Købstad og Land i denne Sag. Det er en Lands-, en Folkesag, om hvilken vi burde samles med lige stor Interesse og Kærlighed, hvad enten det er Land- eller Bybefolkningen, man her mener at hjælpe mest.

Ogsaa paa Landet er der Nød til Stede, derude findes ogsaa mange Børn, der sulte. I de Tal, jeg før nævnede fra 1898—99, oplyses det, at af de 22,000 Børn, der mangle tilstrækkelig Mad i Skoletiden, findes de 7,000 i Landdistrikterne. Der er altsaa paa Landet et meget stort Antal Børn, som der er Grund til at have sin Opmærksomhed henvendt paa, naar Talen er om Skolebespisning.

Man har endvidere indvendt, at det var overordentlig vanskeligt at indføre Bespisning, særlig paa Landet. I Byerne med deres store Børneantal kunde man indrette Skolekøkkener o. s. v., men paa Landet var det særlig vanskeligt. Væsentligst vel af den Grund fremkom da i sin Tid Tanken om at spørge Sundhedskollegiet, om ikke tør Kost var lige saa god som varm Kost. Der foreligger fra Sundhedskollegiet en af Dekanus E. M. Hoff underskrevet Erklæring om, at varm Mad af flere Grunde maa foretrækkes, og at tør Kost ikke gør saa god Fyldest som en Ret varm Mad. Jeg haaber, at denne Erklæring maa være afgørende, og at den Bespisning, vi forhaabentlig i en ikke fjern Fremtid beslutte at gennemføre, maa bestaa i varm Mad og ikke, som ønsket fra enkelte Sider, i nogle Stykker Smørrebrød, der dog ikke efter Dekanus Hoffs Erklæring gøre den Fyldest som et Maaltid varm Mad. Jeg tror ogsaa, at et Arrangement nogenlunde let kan træffes ved Skolen eller i dens umiddelbare Nærhed, og hvis det er rigtigt, hvad der nævnes fra nogle Sider, at det kun er meget faa Børn, som paa Landet ville søge Skolebespisning, blive Vanskelighederne saa meget lettere at overkomme, thi saa vil den Ordning, der skulde foretages, jo ikke være saa vanskelig, at det ikke vilde være muligt at komme over den.

Man har saa lejlighedsvis gjort den Indvending, at den Sag, vi her fremkomme med i Danmark, ikke er løst i Udlandet, og at det vilde være urimeligt, at Danmark skulde være særlig fremtrædende paa dette Omraade. Jeg tror imidlertid, at vi netop paa saadanne Omraader havde god Grund til at gaa i Spidsen, hvis det

var muligt for os at komme dør. Jeg tror, at vort Lands Anseelse netop vilde styrkes ved saadanne Reformers Gennemførelse. Og Sagen er ikke større, end at Landet meget vel har Evne til at gennemføre den. Men Stillingen er slet ikke den, at Danmark er Foregangsland paa dette Omraade. Udlandet har paa forskellige Maader taget Sagen op allerede for Aar tilbage, og rundt om i Landene ofres der meget store Summer af offentlige Midler til Skolebespisning. I Paris har man i omtrent 25 Aar haft Skolebespisning og Skolekøkkener, haft et meget omfattende Apparat i Gang, der i høj Grad har afhjulpet den Nød, der har været til Stede. I 1907 var Udgiften til Skolebespisning i Paris 1,050,000 Francs, og desuden sender Paris aarlig en Mængde Børn til Rekreationsophold paa det offentlige Regning. Dette sidste maa dog ogsaa anses for et Led i Bestræbelserne for at gøre det bedre og lysere for Børnene. Til disse Feriekolonier eller Rekreationsophold yder Paris 1 Mill. Francs aarlig. Og rundt om i Frankrigs andre Byer findes ligeledes i meget stor Udstrækning Skolebespisning gennemført. I Belgien er det samme Tilfældet, uagtet der ikke dør er Skolevang, og det oplyses som et interessant Faktum fra forskellige belgiske Byer, at i Arbejdsløshedsperioder — Børnene kunne nemlig tegne sig paa Lister, naar Forældrene ønske, at de skulde deltage i Skolebespisningen — stiger Tallet meget stærkt, men saa snart Arbejdsløsheden aftager, kan man paa Listerne se det, thi saa komme Børnene og melde sig fra. Det viser altsaa, at selv om en saadan Bespisning etableres, misbruges denne ikke, men Forældrene fra disse fattige Hjem sørge for, at Børnene ikke nyde mere af den offentlige Bespisning, end det er strengt nødvendigt, saa længe Nøden og Trangen ere til Stede. Ogsaa i Italien kendes Skolebespisningsspørgsmaalet meget godt, hvad der jo ogsaa fremgaar af, at den Professor, jeg før nævnte, har talt saa varmt for Sagen. I Milano var Udgiften til Skolebespisning i 1903—04 277,603 Lire, og i Rom er Udgiften 250,000 Lire. Fra Svejts har jeg den Oplysning, at af 475,000 Elever, der ere fordelt i 3,900 Skoler, er der ca. 25,000, der faa gratis Mad. De fleste Skoler levere kun Mad om Vinteren, men der findes altsaa 25,000 Børn, som faa gratis Mad væsentligst i Vintermaanederne.

Jeg har tidligere nævnt, at Skolebespisning var indført i Christiania i vort nære Naboland Norge og flere andre Steder,